

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI KULTŪROS PAVELDO CENTRĄ
(TAP-22-2115) (22-12157(2))
2022-12-12 Nr. NV-3567
Vilnius

Projekto rengėjas – Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: optimizuoti biudžetinių įstaigų skaičių, racionaliai ir efektyviai panaudoti materialinius ir finansinius išteklius įgyvendinant valstybės politiką kultūros paveldo srityje – reorganizuoti biudžetinę įstaigą Kultūros paveldo centrą (toliau – KPC) skaidymo būdu, juridinio asmens teises ir pareigas išdalijant Kultūros infrastruktūros centrui (toliau – KIC) ir Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos (toliau – KPD), šiuo metu įgyvendinamam KPC savininko teises ir pareigas.

Dabartinė situacija. KPC yra biudžetinė kultūros įstaiga, kurios savininkė yra valstybė; KPC savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra KPD. KPD ir KPC nuostatuose yra nemažai persidengiančių funkcijų, kai kurios vykdomos funkcijos įstatymiškai nėra priskirtos KPC. Taip pat projekto rengėjai konstatuoja sisteminius ir nuolatinius KPC veiklos trūkumus (KPC rengiamų vertinimo tarybos aktų projektų kokybiniai trūkumai; kitos su kultūros paveldo apsaugos politikos tikslais nesuderinamos KPC veiklos spragos).

Esmė. Nutarimo projektu siūloma reorganizuojamos biudžetinės įstaigos KPC funkcijas skaidymo būdu išdalinti funkcijas KPD ir KIC:

- 1) KPD – rinks, kaups, tikslins ir sistemins materialią kultūros paveldo išraišką apibūdinančią, fiksuojančią dabartį ir praeitį informaciją; atliks istorinius tyrimus (išskyrus žvalgomouosius ir detaliuosius archeologinius tyrimus), susijusius su kultūros paveldu, bei tvarkys ir rengs su tuo susijusius dokumentus ir informaciją; vykdys specialiosios paveldosaugos bibliotekos veiklą;
- 2) KIC – atliks fizinius (cheminius ir biologinius) tyrimus, susijusius su kultūros paveldu bei kaups ir tvarkys su tuo susijusią informaciją.

Rengėjų teigimu, planuojama pertvarka neigiamo poveikio kultūros paveldo apsaugai nesukels, nes visos dabartinės KPC funkcijos ir toliau bus vykdomos.

Šių funkcijų paskirstymas padės įgyvendinti kultūros paveldo politikos tikslus:

- 1) Kultūros paveldo pažinimo skatinimas bus stiprinamas sutelkiant KPC ir KPD archyvų išteklius ir tęsiant bei efektyvinant specialiosios paveldosaugos bibliotekos veiklą, informacinėmis priemonėmis gerinant informacijos prieinamumą.
- 2) Inventorizavimo, tyrimų, Vertinimo tarybų aktų projektų rengimo veiklą ir jas vykdančių specialistų sutelkimas KPD užtikrins atskleidimo ir apskaitos procesų efektyvesnį valdymą bei neplanuotų ir skubių darbų atlikimą perskirsčius užduotis.
- 3) Funkcijų sutelkimas KPD padėtų Kultūros ministerijai formuoti efektyvesnę paveldo apskaitos ir apsaugos strategiją, nustatant tikslus ir metinių apskaitos planų rengimo prioritetus pavaldžiai už kultūros paveldo apsaugą atsakingai įstaigai.
- 4) Funkcijų išdalijimas pagal atliekamų tyrimų specifiką ir atitiktą įstaigų galimoms veikloms vykdyti leistų KIC teikti laboratorinių tyrimų ir konsultavimo kompleksines paslaugas bei konsoliduoti KPD specialistų ir KPC specialistų pajėgumus tęsiant atskleidimo ir Vertinimo tarybų aktų projektų rengimo veiklas.

Papildomų asignavimų poreikio reorganizacijos vykdymui nenumatoma. Kadangi pertvarka siekiama veiklos efektyvinimo, o ne reikšmingų biudžeto lėšų sutaupymo tikslų, finansinė nauda šiame etape neskaičiuojama, tačiau, keičiantis KPD struktūrai, bus įvertintas vidaus administravimo funkcijas vykdysiančių darbuotojų skaičiaus poreikis (KPC šias funkcijas vykdo apie 15 proc. įstaigos darbuotojų) ir, prireikus, atsisakyta perteklinių pareigybių.

Galimas lėšų poreikis išieitinėms išmokoms neviršys darbo užmokesčio fondo sutaupymų KPC darbuotojams nesutikus su pasiūlymu pereiti dirbti į KPD, kadangi visą naujų darbuotojų paieškos laikotarpį, kuris įprastai trunka ne mažiau kaip 3 mėnesius, bus nenaudojamas šioms pareigybėms skirtas darbo užmokesčio fondas. KPD, planuodamas 2023 m. biudžetus, tikslingai skirs lėšas KPC išieitinių išmokų rezervui (*KPC yra 67 darbuotojai; bendras darbo užmokesčio fondas 2021 m. - 976 tūkst. Eur*). Planuojama, kad KPC reorganizavimas bus užbaigtas iki 2023 m. birželio 30 d.

Numatomos tokios teigiamos siūlomo Nutarimo projekto pasekmės:

- Nekilnojamojo kultūros paveldo apskaita bus suderinama su viešojo administravimo principais.
- Užtikrinamas tyrimų, skirtų vertingosioms savybėms atskleisti, atlikimas, sudaromos sąlygos gerinti Vertinimo tarybos aktų projektų kokybę.
- Sudaromos sąlygos racialesniam finansinių ir žmogiškųjų išteklių valdymui.
- Mažėja kultūros paveldo objektų valdytojų rizikos dėl netyčinių teisės aktų pažeidimų ir jų lemiamos neigiamos pasekmės; užtikrinama, kad priimami sprendimai būtų pagrįsti būtinaisiais tyrimais ir išsamiu įvertinimu.
- Sudaromos geresnės darbo sąlygos esamiems KPC darbuotojams – užtikrinamos karjeros galimybės, kokybiškos sąlygos specializuotis, keistis patirtimi ir kartu tobulėti; užtikrinamas specialistų pavaldumas pagal kvalifikaciją, profesionalaus pavadavimo galimybę; tolygiai paskirstomas krūvis.
- Įstaigos, po KPC reorganizavimo perimančios jos turtą, teises ir prievoles, kartu perims ir KPC darbuotojų darbdavio teises ir pareigas.

Derinimas.

- Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Kultūros paveldo departamentu, Kultūros infrastruktūros centru.
- Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos, ICOMOS Lietuva, Lietuvos dailės istorikų draugijos siūlymų (dėl poreikio Projektą papildomai apsvastyti ir išdiskutuoti; dėl restruktūrizacijos poveikio kultūros paveldo apsaugos moksliniams pagrindams įvertinimo; dėl siūlymo KPC pertvarkyti į kultūros paveldo tyrimų ir dokumentavimo centrą) teikiamas Kultūros ministerijos atsakymas (2022-10-31 raštas „Dėl gautų kreipimųsi“).
- Dėl Kultūros paveldo centro pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Teikiamas Projektas tikslintinas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, pateiktus išvadoje Nr. NV-3555.
- Projekto rengėjų teigimu papildomų asignavimų reorganizacijos vykdymui nereiks, tačiau KPC nuomone (2022-11-24 raštas Nr. 16.1.12-704), pasiūlytas reorganizavimo projektas yra neracionalus – vien darbuotojų išieitinėms išmokoms reikėtų virš 100 tūkst. eurų.
- Siūlytina projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

